

Tartu kaasava eelarve 2017 ekspertide koosoleku protokoll

23. mail 2017 kell 13.15 Spark Demokeskuses

Osalesid ekspertidena: Jaan Õunapuu (abilinnapea, komisjoni esimees), Valvo Semilarski (abilinnapea), Mati Raamat (linnaplaneerimise ja maakorralduse osakonna juhataja asetäitja, linnainsener), Kunnar Jürgenson (linnavarade osakonna juhataja), Andres Pool (linnamajanduse osakonna juhataja asetäitja), Veljo Lamp (kultuuriosakonna sporditeenistuse juhataja), Anna-Liisa Unt (arhitektuuri ja ehituse osakonna linnakujunduse spetsialist), Raimond Tamm (SA Tartu Teaduspark juhatuse liige, Reformierakonna fraktsiooni esindaja)*, Jaan Miljan (Eesti Maaülikooli maaehituse osakonna valdkonna vastutav ja õppekava juht), Karin Bachmann (OÜ Kino maastikuarhitekt), Kristina Reinsalu (e-Riigi Akadeemia ekspert).

*Ekspertide koosolekule oli palutud kõigi volikogu fraktsioonide ja kahe valimisliidu esindajaid.

Protokollis: Lilian Lukka (kaasava eelarve projektijuht, avalike suhete osakonna kommunikatsioonijuht)

Idee nimi, idee esitaja, idee esitaja poolt pakutud maksumus	Lühikirjeldus	Ekspertide komisjoni otsus <i>Protokolli jälgimise lihtsustamiseks on kaasava eelarve protsessis edasi pääsevad ideed markeeritud rohelise taustatooniga ja mitte edasi pääsenud ideed punaka tooniga</i>
Anne ristmiku ületamise ohutumaks muutmine Idee esitaja: Kaido Eeldatav maksumus: 55 000 eurot	Probleem: Anne ristmikul on lasteaeda Kröll ja Poku ning Descartesi kooli ja Hansa kooli minevate laste teeületamine ohtlik kollasega märgistatud piirkonnas parkivatele autode ja puudulike ülekäigukohtade tõttu. Lahendus: 1. Rajada ohutud ülekäigukohad ja sujuvad kõnniteede üleminekud nagu näidatud rohelise joonega. 2. Keelata märkide või piirdega vastavalt liiklusseadusele parkimine ristmikul lähemal kui 5 meetrit. 3. Kui võimalik, siis alternatiivina rajada näiteks Anne tn 61a krundile parkla, mis leevendaks parkimisolukorda ümbritsevates majades. Lisatud skeem: https://www.volis.ee/gvolis/osale/view/243?filter=&ettepanek=28483&kid=14833	Idee jääb kaasavast eelarvest välja, kuna nimetatud ristmik rekonstrueeritakse sel aastal. Ristmiku rekonstrueerimise käigus rajatakse ka ülekäigukohad ning kaalutakse ka parkimist keelavate märkide paigaldamist (ristmikul on parkimine vastavalt liiklusseadusele niikuinii keelatud). Anne tn 61a krundile praeguse haljasala asemele parkla rajamine ei ole otstarbekaks, samuti ei ole võimalik parkla

		<p>rajamine ka maksumuse tõttu kaasava eelarve 75 000 euro eest. Tartu linna üldplaneeringu teemaplaneeringu "Vabaplaneeringuga alade parkimispõhimõtted" (kehtestatud 2014) alusel on kavandatud parkla Kalda tee 22 esisele alale.</p>
<p>Sepa-Turu ristmik Ettepaneku esitaja: Kert Alasoo</p>	<p>Sepa-Turu ristmiku ehitamine foorjuhitavaks ristmikuks. Käesoleval hetkel on Sepa tn poolt tulles vasakpöörde tegemine Turu tn-le aeganõudev.</p>	<p>Idee jääb kaasavast eelarvest välja, kuna selle ristmiku ümberehitamine fooriga reguleeritavaks ristmikuks ei ole võimalik 75 000 euro eest.</p>
<p>Turu-Ringtee ringristmik Ettepaneku esitaja: Kert Alasoo</p>	<p>Ringristmiku ümber ehitada selliselt, et Võru tn poolt tulles oleks võimalik mõlemast sõidurajast sõita ringtee sillale. Praegu tekib just I sõidurajas pikk autoderivi, kes kõik tahavad sõita sillale, kuid neid, kes tahavad teha tagasipööret või sõita Turu tn on vähem. Ringtee sillalt tulles on võimalik küll mõlemast rajast sõita ringtee tn-le.</p>	<p>Idee autor pidas ilmselt silmas Turu-Ringtee ristmiku (kuigi algselt oli kirjas Turu-Sepa). Idee jääb kaasavast eelarvest välja, kuna tegemist on eurotoetustega rajatud objektiga, mis peab vähemalt 5 aasta säilima sellisena nagu ehitati (sai valmis 2015). Samuti vajaks selle idee otstarbekus ka põhjalikku eeluuringut. Hetkel suundub rohkem autosid Turu tänavale kui lhaste sillale.</p>
<p>Ülekäigurada Ettepaneku esitaja: Kert Alasoo</p>	<p>Reguleerimata ülekäigu rajamine Sepa ja Tähe tn ristmikule. Käesoleval hetkel on kergliiklejana seda ristmiku üpris keeruline ületada.</p>	<p>Idee jääb kaasavasse eelarvesse. Probleem on olemas ja tuleks leida lahendus, et vähendada selles asukohas ohtlikke olukordi jalakäijatele.</p>
<p>Karlovasse ülekäigurajad Ettepaneku esitaja: Jana</p>	<p>Karlova linnaosa koolide lähedusse, rohkem ülekäiguradasid. Põhilised ristmikud, mis jäävad lähedal asuvate bussipeatuste ja koolide vahele. Nt Eha ja Tähe ning Jõe ja Kalevi ristmikud.</p>	<p>Idee jääb kaasavasse eelarvesse. Tuleb leida asukohad, kus on ülekäigurada vajalik ja võimalik teha sel moel, et need ei tekitaks lisanduvaid ohtlikke olukordi.</p>
<p>Paigaldada iga ohtlikku ülekäiguraja juurde lamavad</p>	<p>Paigaldada iga ohtlikku ülekäiguraja juurde lamavad politseinikud. Tartus on palju lapsi, kes käivad koolis ja huviringides, vahel lausa hirm nende pärast, sest paljud autojuhid ei võta enne ülekäigurada isegi kiirust maha. Olgu Tartu esimene linn</p>	<p>Idee jääb kaasavast eelarvest välja, kuna ei ole õige paigaldada iga ohtliku ülekäigu juurde n-ö lamavaid politseinikke. Kõige</p>

<p>politseinikud Ettepaneku esitaja: Moonika Eeldatav maksumus: 60 000 €</p>	<p>Eestis, kus keegi ei saa viga liiklusõnnetuses. Tartu on väike linn ja siin ei pea olema autode ülemvõimu.</p>	<p>olulisem eesmärk on, et ülekäigurajad ei oleks ohtlikud ja selleks tuleb kasutada erinevaid võimalusi. Lamavate politseinike paigaldamine tekitab liigset vibratsiooni ja need nõuavad erihoolust. Teatud kohtadesse on nende paigaldamine õigustatud, aga kindlasti ei ole õige neid iga ülekäiguraja juurde panna.</p>
<p>Õnne tänava kõnnitee asfalteerimine Ettepaneku esitaja: Kadri Okas</p>	<p>Hetkel on Õnne tänaval autotee kõrval jalakäijatele küll mingit laadi riba eraldatud, kuid see on ilma kõvakatteta, mistõttu on kevadel, sügisel ja tihti ka talvel seal kõndimine üpris ebainimlik, kui mitte võimatu. Ka kuival ajal on see väga konarlik, muutes liikumise raskeks vanuritele, liikumispuudega inimestele ja näiteks lapsevankri lükkajatele, kes peavad sõiduteele suunduma. Asfaltkatte võiks saada kas või üks teepool, juba sellest oleks palju abi. Tegemist on ka suhteliselt tiheda liiklusega tänavaga, nii et sõiduteele kõndima suundumine võib olla ohtlik. Tegemist on küll miljööväärtusliku piirkonnaga, aga selline porimülgas ei anna Karlova linnaosale küll mingit lisaväärtust!</p>	<p>Idee jääb kaasavasse eelarvesse, kuid tuleb välja valida sobiv lõik, kus kõnnitee korrastatakse, kuna kogu tänava ulatuses ei saa seda kaasava eelarve 75 000 euro eest teha, see oleks palju kallim. Keeruliseks teeb kõnnitee rajamise puudeallee olemasolu, kuid kindlasti leiab seal lahenduse, mis säästab puid ja parandab jalakäijate liikumise võimalusi.</p>
<p>Kõnnitee renoveerimine Ettepaneku esitaja: Kristi</p>	<p>Millal saab ükskord korraliku kõnnitee FI bussipeatusest Riia maanteeeni (Kantri hotelli suunal)? Praegu on seal täiesti olematu kõnnitee, kus ei ole võimalik ei lapsevankriga ega selleta kõndida. Pidevalt tuleb oma teekond sättida mööda sõiduteed. See on väga käidav teelõik nii Lõunakeskusesse, kergliiklusteele sporti tegema minejatele või Riia mnt ääres elavatele inimestele. Pidevalt ehitatakse koertele jalutusplatse, aga et inimesed saaksid normaalselt ilma auto alla jäämata või jalaluud murdmata, sellele kahjuks tähelepanu ei pöörata. Tegemist on areneva linnaosaga, seega oleks hea saada ka korralik kõnnitee.</p>	<p>Idee jääb kaasavast eelarvest välja, kuna lähiaastatel on Maanteeametil kavas Aardla ja Riia tänava ristmiku ning Aardla tänava (lõigus Riia–Ringtee) rekonstrueerimine, mille käigus lahendatakse ka nimetatud kõnnitee probleem. Kahtlemata on jalakäijate liikumisvõimalused seal halvad, kuid lähiaastad peaksid tooma leevenduse.</p>
<p>Peatänavate kõnniteed korda Ettepaneku esitaja: Mihkel Lember Eeldatav maksumus: 75 000 €</p>	<p>Tartus on vähemalt 3 kõige olulisemate tänavate äärset lõiku, kus kõnniteed on masendavas seisukorras ja suures kontrastis ülejäänud tänava olukorraga: 1) Turu tänaval katlamaja kõrval, ca 250 m lõik, ainult katlamaja poolisel küljel. Probleem - kuumaastik. 2) Võru tänaval Side ja Tehase lõigus, ca 220 m lõik, Karlova poolisel küljel. Probleem - kuumaastik.</p>	<p>Idee jääb kaasavasse eelarvesse ühe objektina: Kreutzwaldi tänava kõnniteed Tähtvere pargist kuni torn-ühiselamuni. Idee autoriga on teema läbi räägitud ja selgitatud asjaolusid, sh ka seda, et kõikide pakutud lõikude tegemine ei mahuks oma</p>

	<p>3) Kreuzwaldi tänaval Tähtvere pargist kuni torn-ühiselamuni, ca 240 m lõik kahepoolsest. Probleem - 3000 tudengi ja 1000 töötajaga kergliiklust ülistava ülikooli peamine side linnaga - ja see näeb välja nagu lagunenud kolhoosikeskuse unustatud pargirada, kus vaata ise, kust ja kuidas läbi saad. Tähtvere park sai hiljuti normaalse kõnnitee, samaväärselt tuleb nüüd EMÜ linnakuni välja minna, sidusa ja kasutama kutsuva kergliiklustena.</p> <p>Kokkuvõte - tegu on Eesti mõistes suurlinna kolme olulisema tänava kõnniteedega aktiivse kasutuse tsoonides, ja tunne on, nagu oleks mingi vaese külakese mahajäetud ja lagunenud tänavatega, ja see olukord on vähemalt 20 a nii kestnud. Need tuleb nüüd korda teha, ja kui kaasava eelarve rahadest jääb selleks puudu, siis see raha tuleb mujalt lisaks leida ja asi ära teha.</p>	<p>maksumuse tõttu kaasavasse eelarvesse. Võru tänava lõik on tuleval aastal tegemisel, mistõttu seda ei ole otstarbekas kaasavasse eelarvesse jätta, ja see ei mahuks ka eelarvesse. Turu tänava kõnnitee osas on oodatud arenguid seoses keskkatlamajale antud lammutusloaga ja piirkonna arendustega. Kreuzwaldi kõnniteed on oodanud Tuglase-Kreuzwaldi ristmiku rekonstrueerimist, et lahendada see ala tervikuna, kuid kuna selle objekti tegemise aeg hetkel ebaselge, siis valis idee autor kaasavasse eelarvesse selle lõigu.</p>
<p>Kõnniteede korrastamine Ettepaneku esitaja: Kert Alasoo</p>	<p>1. Puiestee tn linnapoolne kõnnitee lõigus Puiestee tn 101 - Roosi tn (sh Puiestee tn 95c juures kõnniteel asuva puu likvideerimine) Põhjus: Kõnnitee seisukord on vilets. Lapsevankritega liikumine raskendatud.</p> <p>2. Turu tn jõe-poolne kõnnitee lõigus Väike-Turu-Rebase Põhjus: Kõnnitee seisukord on vilets. Lapsevankritega liikumine raskendatud. Tekib võimalus liikuda Tasku keskuse juurest sõiduteed ületamata kuni Turu tn 53 (Kuusakoski).</p>	<p>Mõlemad nimetatud kõnniteed on tõepoolest kehvast seisukorras. Kuna 75 000 euro eest ei ole võimalik korrastada mõlemat lõiku, siis soovitasid eksperdid valida korrastamiseks Puiestee tänava kõnnitee, sest Turu tänava nimetatud lõigus on seoses keskkatlamaja territooriumi arengutega võimalikud suuremad ümberkorraldused. Idee autoriga on ühendust võetud ja ta on pakutud lõiguga nõus.</p>
<p>Sõiduteedel olevad kanalisatsioonikaevude luugid teega samale tasapinnale Ettepaneku esitaja: Raul Pirbe</p>	<p>Kindlasti on kõik sõiduteedel liiklejad märganud ja tundnud, kuidas kanalisatsioonikaevude luukidest üle sõites tekib tugev põrutus. Mõnes kohas, n Võru ja Riia tänaval, on kanalisatsioonikaevude luugid eriti sügavale auku vajunud. Nende läbimine lõhub autot, jalgratast ja pole sõitjatelegi meeldiv. Ekstreemsematest kaevuluukidest teadlikud autojuhid väldivad neid, tehes ootamatuid ja ohtlikke manöövreid. Lisaks tekitab üle aukus kanalisatsioonikaevu sõitmine tugevat vibratsiooni, eriti veoautode puhul, mis mõjutab tee ääres olevaid maju. Remonditud</p>	<p>Idee jääb kaasavasse eelarvesse. Probleem on olemas ja teatud arvu kaevuluuke saaks kaasava eelarve raha eest tuua teega samasse tasapinda. Korrastatavate luukide arv selgub riigihanke tulemusel.</p>

	teedel seda probleemi ei esine, aga Tartus on neid kohti kindlasti küllaga, mis vajaksid korrastamist. Kanalisatsiooniluukide tasandamisest võidaksid nii autojuhid, jalgratturid kui ka sõidutee kõrval elavad inimesed, kellel isegi autot pole.	
Mõisavahe majade vahele parkimiskohtade rajamine Ettepaneku esitaja: Ivo Tagoma	Parkimine Mõisavahe 9-korruseliste majade vahel väga raske ja lisaks kavandab linn ära võtta ka tasulise parkla Mõisavahe 34b krundilt pakkudes sealt vastu ainult 60 kohta. Aga majade vahel olevad haljasalad on linnamaad ja nende asemele saaks rajada piisavalt suured parklad, et lahendada juba see parkimisprobleem kõige suurema asustustihedusega piirkonnaga Tartu linnas. Eskiisprojektid nende parklate kohta on linnal olemas.	Idee jääb kaasavasse eelarvesse. Annelinna parkimismure on tõsine. Kuigi 75 000 euroga ei lahenda kuigi suures ulatuses seda probleemi, siis mingis osas on parkimiskohtade arvu lisamine võimalik. Rajatav parkla oleks avalik parkla. Kindlasti ei ole mõistlik kogu majadevahelist platsi hõivata parkimiseks, vaid jääma peaksid ka puhke- ja mängualad, puhveralad ning pinnasevee kogumise alad.
Bussiootepaviljon Paju ja Puiestee peatustesse Ettepaneku esitaja: Eha-Maret Kohv Eeldatav maksumus: ei ole märgitud	Paju peatusest käib läbi 4 bussi. Peatust kasutavad paljud pensionärid ja ka Tartu Maarja kooli õpilased.	Idee jääb kaasavasse eelarvesse, kuigi paviljonide mahutamiseks antud asukohtadesse võib tulla tehnilisi raskusi.
Juhita elektribuss Ettepaneku esitaja: Harri Eeldatav maksumus: 250 000 €	Kunagi võiks linnas liikuda juhita elektribuss(id).	Idee jääb kaasavast eelarvest välja, kuna ületab kordades kaasava eelarve maksumuse ülempiiri 75 000 eurot. Küll on aga Tartu kavandamas pikaajalisemaid visioone ühistranspordi korraldamisel ning juhita bussid on üks võimalikke arenguid. Juhita busside teema oli kõneks ka 10. mail 2017 toimunud visioonikonverentsil „Tartu ühistransport 2030“ .

<p>Tartu trammitee tasuvusanalüüs Ettepaneku esitaja: Rainer Kaup</p>	<p>Selleks, et anda Tartu trammi ideele konkreetsust, tuleks kõigepealt teha analüüs, et selgitada välja, kas ja millistel tingimustel oleks trammitee Tartus tasuv. Siis tekivad veidi kindlamad andmed, millele oleks võimalik edasises tugineda.</p>	<p>Idee jääb kaasavast eelarvest välja. Tartu Linnavolikogu algatas oma 18.12.2014 otsusega nr 160 Tartu linna uue üldplaneeringu koostamise (Tartu linna üldplaneering aastani 2030+). Kuigi üldplaneeringu koostamise käigus on tehtud ettepanek Tartus trammiühenduste arendamiseks, on arutelude käigus jõutud siiski järeldusele, et koostatava üldplaneeringu perioodil moodustavad ühistranspordivõrgustiku selgroo siiski endiselt bussiliinid. Trammiühenduste arendamisega seonduvat tuleb käsitleda komplekselt teemaplaneeringu raames. Teemaplaneeringu koostamise käigus analüüsitakse ka trammiühenduste arendamise tasuvuse ja teostatavusega seonduvat. Esitatud ideed ei ole seetõttu mõistlik eraldiseisvalt realiseerida, samuti on küsitav idee realiseeritavus 2018. a jooksul (teemaplaneeringu koosseisus).</p>
<p>LED valgustid Ettepaneku esitaja: Harri Eeldatav maksumus: 75 000 €</p>	<p>Võiks vähehaaval tänavavalgustid LED-ide vastu välja vahetada.</p>	<p>Idee jääb kaasavasse eelarvesse. Tartu linn on viimaste aastate jooksul tegelenud aktiivselt sellega, et muuta tänavavalgustus säästlikumaks ja keskkonnasõbralikumaks. Tihedama liiklusega tänavatel on vahetatud välja ligi 1500 valgustit (10–11% tänavavalgustite üldarvust) ja üle poole neist on raadio teel juhitud leedvalgustid. Kaasava eelarve toel saaks protsessi velgi kiirendada.</p>

<p>Nutiseadme laadimispunktid Ettepaneku esitaja: Karl-Gustav Kallasmaa Eeldatav maksumus: 10 000 €</p>	<p>Tartus võiks olla tornid, kus saab vabas õhus nutiseadet laadida ning sõpradega laua taga juttu ajada. Tornide küljes oleks päiksepaneelid, mis muudaks nende paigaldamise väga mugavaks. Laadimispunktid, mis oleksid silmapaistva disainiga, muudaksid linnapilti modernsemaks ning võimaldaks tartlastel tasuta oma seadmeid laadida. Me oleme sõpradega selle torni disaini peale mõelnud ning suudaks Tartu linna selles kindlasti abistada.</p>	<p>Idee jääb kaasavasse eelarvesse sisse. Ekspertide hinnangul võiks ideed siduda kaasaegse linnamööbliga.</p>
<p>Raudteeäärne inimsõbralikuks Ettepaneku esitaja: Maido Puna</p>	<p>Ettepanek on korrastada kesklinna poole jääv raudteeäärne maariba Riia tänavast Kabeli tänava suunas. 2016. aasta kaasava eelarve protsessis sai antud idee auväärse viienda koha. Vaksali tänaval raudteejaama eest Riia tn suunas käivad praegu ulatuslikud ehitustööd, millega muuhulgas parandatakse oluliselt kergliiklejate tingimusi. Raudteeäärse edasiarendamine üle Riia tänava oleks loogiline jätk. Maastikuarhitektide kaasabil saab selle ala kindlasti oluliselt inimsõbralikumaks kujundada. Silma rõõmustavateks elementideks võivad olla näiteks suured maakivid, mis on maalitud erinevateks loomadeks ja putukateks, eemaldada tuleb võsa ning asendada see korrastatud alaga, lisada lillepeenraid ja –kaste, prügikaste ja istepinke. Raudteele pääs tuleb takistada piirdeaedadega, mis võiksid olla kujundatud ühtselt ja kaunilt. Seejärel saab alale rajada ka ronimisplatse, kiikesid jmt. Raudteeäärse ala korrastamine lahendab loodetavasti ka praegused probleemid: alkoholarbijate kogunemine ja liikumine keelatud alal ning prügi maha loopimine. Suure pindalaga räpane tühermaa kaoks linnapildist, uus ja inimsõbralik vaade paneb silma puhkama nii linna saabuvatel külalistel kui ka kõigil linnakodanikel. Vaata ka: https://www.facebook.com/raudteeaar</p>	<p>Idee jääb kaasavasse eelarvesse. Seda ala on mõistlik arendada. Selles piirkonnas valmib sel aastal ka raudtee-äärne kergliiklustee, mis annab kindlasti teatud tõuke piirkonna arengusse.</p>
<p>Raudteede äärde haljastus – puud, hekk Ettepaneku esitaja: Andres Pärl</p>	<p>Ülenurme, Kraavi, Roopa, Raudtee, Kase põik ja Vaksali tänavate äärde (kogu linna territooriumi ulatuses), kus ühel pool tänavat on elumajad ning teisel pool tänavat raudtee, istutada tänava ja raudtee vahele igihaljaste puude rida. See varjaks raudtee, eraldaks selle inimestest, oleks müratõkkeks ning lisaks linnaruumi rohelist.</p>	<p>Idee jääb kaasavasse eelarvesse. Kuna linn saab puud istutada linna maale (raudtee äär kuulub Eesti Raudteele), siis on mänguruum selle idee elluviimiseks suhteliseks väike. Kindlasti aga saab siin midagi ära teha.</p>
<p>Müratõke Variku raudteeviaduktile</p>	<p>Rajada müratõke Variku raudteeviadukti linnapoolsesse serva. Sellelt 24/7 kostuv tugev automüra häirib paljusid Variku ja Tammelinna elanikke.</p>	<p>Idee jääb kaasavast eelarvest välja, kuna antud maa-ala ei kuulu linna omandisse</p>

<p>Ettepaneku esitaja: Andres Pärl</p>	<p>Kui uuele ringtee lõigule Ropkast Ihastesse rajati tõke põhjendusega, et autode tuled ei paistaks konnadele silma, siis võiks selle viadukti puhul arvestada ka inimeste heaolu.</p>	<p>Kuigi selle idee puhul saab rääkida positiivsest mõjust sellele piirkonnale, on ettepaneku realiseerimise eelduseks omaniku nõusolek. Teiste isikute omandit käsitlevaid ettepanekuid, kuigi need muus osas vastavad kaasava eelarve põhimõtetele, on võimalik realiseerida vaid omaniku teadmisel ja nõusolekul.</p>
<p>Emajõe ring peale Ettepaneku esitaja: Alar Eeldatav maksumus: 74 999 €</p>	<p>Teha/korrastada jalgtee kesklinnast Ihaste sillani mõlemalt poolt kallast sedasi, et oleks võimalik ringiratast mööda rada käia/sõita. Hõlmab ka Ropka-poolsele kaldale Ihaste sillalt trepi ehitamist.</p>	<p>Idee jääb kaasavast eelarvest välja rahalistel ja ajalistel põhjustel.</p> <p>Linnavalitsus tegutseb pidevalt selles suunas, et Emajõe kaldad oleksid läbitavad ja tartlastele meeldivaks vaba aja veetmise kohaks. Näiteks valmis aastatel 2014–16 loodusrada Emajõe vasakkaldal, Sõpruse silla ja Ihaste silla vahelisel lõigul, kus on matka- ja loodusehuvilistele läbitavaks muudetud umbes 4 kilomeetri pikkune rada. Rajale on paigaldatud 5 purret, mis võimaldavad kraave ületada ka Emajõe kõrgema veetaseme korral, ning 34 pinki puhkamiseks ja Emajõe vaadete nautimiseks. Kuna tegemist on Natura kaitsealuse piirkonnaga, mis on rikas nii haruldaste linnu- kui ka taimeliikide poolest, on seal lubatud vaid väga minimaalsed korrastustööd.</p> <p>Eelmise aasta lõpus tutvustati tartlastele ka Võidu silla ja Karlova sadama vahelise Emajõe kallasraja eskiisi. Võidu sillast</p>

		Karlova sadamani kulgeva kallasraja eskiislahenduse koostajad on kallaste mugavaks kasutamiseks välja töötanud 17 erinevat tüüpi kaldalahendust, mis kõik soodustavad erineval moel inimese otsesuhtlust jõega ja muudaksid Emajõe kaldad atraktiivsemaks ja mugavalt läbitavaks. Seega sammhaaval linnavalitsus liigub nende teemadega edasi. Kaasava eelarve rahast jääb ilmselgelt väheks, et seda ideed ellu viia, samuti napib ajaressurssi, sest sedasorti tööd vajavad põhjalikke eeltöid.
Looduses liikumisrajad Emajõe kaldal ja Tähtvere dendropargis Ettepaneku esitaja: Marti Viilu Eeldatav maksumus: 75 000 €	Liikumisrajad kulgeks mööda Emajõe kallast algusega Tähtvere Spordipargist, ning hõlmaks ka endist Jänese matkarada ja sealt edasi Dendroparki. 1970. aastatel rajati Eesti Maaülikooli eestvedamisel Emajõe paremkalda ürgoru nõlvale dendropark, millest on kujunenud tartlastele mitmekülgne sportimise koht. Paraku on Emajõele iseloomulikud soised kaldad, mille iseloomulikuks näiteks on ka dendropark, mistõttu sinna heal tasemel suviste ja talviste liikumisradade rajamine eeldab mitmeid töid, mida siis loodetavalt kaasavast eelarvest saadavate vahendite abil püütakse luua. Radade pikkused oleks 3km, 5 km, 8km võimalusel ka 10km.	Idee jääb kaasavasse eelarvesse.
Nudistide ranna korrastamine Ettepaneku esitaja: Nikita Salnikov-Tarnovski	Tartus juba ammu tegutseb mitteametlik nudistide rand. Koht, mida kasutavad inimesed, kes eelistavad päikest võtta kogu kehaga, ilma rannariieteta. Kahjuks see rand on üsna halvas seisus: puudub mugav veele ligipääs ja liiva leidub ainult osa territooriumil. Pakun seda randa korrastada, tagada ligipääs vee juurde ning tuua sinna liiva kogu alale. Lisaks tuleks panna sinna prügikonteinerit ning vastava mäрге, mis ütleks, et siin alal võivad päevitada paljad inimesed.	Idee jääb kaasavasse eelarvesse. Kahtlemata vajaks see piirkond korrastamist. Ekspertkomisjon soovib selle idee puhul rääkida lihtsalt Emajõe rannaala korrastamisest , et kõigil soovijatel oleks seal hea vaba aega veeta. Ettepaneku autor oli nõus idee sõnastust muutma.
Tervise- ja kultuuripark Tartusse Ettepaneku esitaja:	Rajada Tartu linna Anne kanali ja Emajõe vahelisele rohealale TEKU ehk tervise- ja kultuuripark. Loob Tartusse 900 ruutmeetrit katusealust ruumi, mida saab kasutada erinevate sündmuste läbiviimiseks. TEKU on paik kus kohtuvad kultuur ja sport.	Idee jääb kaasavast eelarvest välja. Kuigi idee autoritel on olemas püstitatav telk, ei ole vajalike kommunikatsioonide rajamine

<p>Ragnar Kekkonen Eeldatav maksumus: 75 000 €</p>	<p>Päevasel ajal saab kasutada erinevateks spordisündmusteks ja õhtusel ajal saab TEKU-s korraldada kontserte, teatrietendusi, festivale ja näituseid. Lisatud joonised: https://www.volis.ee/gvolis/osale/view/243?filter=&ettepanek=28608&kid=14833</p> <p>Autori hilisem täpsustus: Telk on täna Tartus olemas ja valmistame sel aastal ta ette, et järgmine aasta see püsti panna. 2017. aastal valmistaks ette programmi ehk siis otsiks neid ettevõtteid ja ühinguid, kes 2018 sooviks teha seal sündmusi. Kaasava eelarve raha eest teeks järgnevad tööd: Rajada telgi alla kiviparkett, mille suurus on 1000 ruutmeetrit Kiviparketi alla rajatakse kõik vajalikud kommunikatsioonid, et tulevikus panna sisse elekter ja vesi. Esialgu kasutaks sündmuste jaoks generaatorit ja välitualette. Rajaks tugipunkti, kus hoiustada asju ja sündmuse ajal saaks kasutada tugipunktina Oma rahadega oleme juba soetanud telgi ja paneks selle püsti. Kui tutvustasin ideed Mati Raamatule siis tema ettepanek oli, et teha ajutine tee ehitusajaks mööda kanali äärt. Hiljem kasutaksime ATVD ja käru, et tuua parklast asjad mööda olemasolevat kergliiklus teed telgini, kuna hetkel sinna rajada püsivat teed ei ole väga mõtet, kuna kaotaksime väga palju roheala ja rahaliselt ei oleks see mõttekas.</p>	<p>kaasava eelarve raha eest võimalik, arvestades, et on vaja lisaks 1000 m² suurusele platsile rajada juurdepääs, vee- ja kanalisatsiooniühendus (kumbki eeldatavasti üle 300 meetri pikkused ühendused, sisaldab ka kanalisatsiooni survepumpplat) ja lisandub ka elektriliitumine.</p> <p>Ekspertid ei toeta ka pooliku lahenduse elluviimist. Idee vajaks põhjalikumat planeerimist.</p>
<p>Mõisavahe 30 metsa muutmise täisväärtuslikuks pargiks Ettepaneku esitaja: Riina Kallas, Annelinna Seltsi juhatuse esimees Eeldatav maksumus: 70 000 €</p>	<p>LA Mõmmik kõrval asub looduslik metsaala, mis on aastatega muutunud ohtlikuks miniprügilaks ja asotsiaalide lemmikohaks. Kuna drenaažisüsteem ei näi toimivat, on ala alati niiske, mistõttu hooldusfirma ei julge oma töötajaid sinna prügi koristama saata. Samuti on seal palju langenuid puid, mida keegi ei korista ära.</p> <p>Ettepanek on antud metsaala muuta pargiks. Selleks tuleb korda teha drenaaž, korrastada haljastus ja kasvavad puud vastavalt linna parkides kehtivatele tavadele ning luua erinevaid võimalusi vaba aja veetmiseks (pingid, laste- ja noorte mänguväljakud, väike tiik jne.)</p>	<p>Ekspertkomisjoni hinnangul ei ole otstarbekas nimetatud alale teha parki, kuna see on üks väheseid selle piirkonna n-ö looduslike keskkondi, kus õitsevad kevadel põõsad ja mis on elupaigaks väikelindudele ning mis võikski jääda selliseks poollooduslikuks koosluseks. Pargi tegemine ületaks ka eelarve võimalusi. Ekspertide hinnangul võiks ala korrastamiseks siiski ühtteist ette võtta ja eksponeerida seda kohta loodusradade stiilis: näiteks paigaldada lihtsad laudteed üleminekuks ka ehk mõni platvorm istumiseks (nt Roosi tänaval tehti eelmisel</p>

		aastal laudtee, mis on inimeste hulgas väga populaarne). Selline poollooduslik veidi korrastatud laudteedega koht hoiaks eemale ka asotsiaalid ja prügitoojad. Idee autorile tehti ettepanek sel moel ideed kohendada ja ta oli sellise lahendusega igati nõus.
Ihaste Spordiväljakute uuendamine Eeldatav maksumus: 75 000 € Ettepaneku esitaja: Kristjan Karis	Ihaste Spordiväljakute uuendamise ja korrastamise projekt hõlmab endas kahe Ihaste asumis asuva spordiala korda tegemist ja uuendamist. (i) Ihaste korvpalliväljaku kaasajastamist ning aktiivsesse kasutusse suunamist ning (ii) Ihaste Spordipargi väljaehitamise teise etapi teostamist. Projekti realiseerumisel on Ihaste linnaosas kasutamiseks kogu Tartu linnale, spordiklubidele, harrastajatele ja haridusasutustele tänapäevane korvpalliväljak, rannamängude väljakud, aktiivse tegevuse ning vaba-aja alad Ihaste Spordipargis kõigile vanusegruppidele. Lisatud põhjalikud materjalid: https://www.volis.ee/gvolis/osale/view/243?filter=&ettepanek=28611&kid=14833	Idee jääb kaasavasse eelarvesse. Ekspertide hinnangul ei pruugi autori poolt pakutav nägemus tervikuna olla 75 000 euro eest teostatav, seega võiks ideed pisut täpsustada.
Ülejõe väljõusaal Ettepaneku esitaja: Roman	Ülejõe piirkonda väljõusaal?	Sel aastal rajatakse Ülejõe linnaossa, Peetrituru haljasalale, eelmisel aastal korrastatud tiigi juurde, välitreeningvahendite ala. Seega jääb idee kaasavast eelarvest välja, kuna on juba tegemisel. Täpsemalt: http://www.tartu.ee/et/uudised/peetri-tiigi-lahistele-tuleb-spordiplats
Tammelinna keskuse mänguala arendamine Ettepaneku esitaja: Tammelinna Selts Eeldatav maksumus: 29 000 €	Eesmärk on paigaldada Tammelinna keskuse vahetus läheduses asuval kõvakattega mänguväljakule spetsiaalne kummipurust kate ning haljasalale rajada turvaalaga tervisespordivahend. Antud piirkond asub Tamme kooli juures ja on aktiivselt kasutatav laste, täiskasvanute ja eakate poolt. Luues koos kogukonnaga täiendavad võimalused aktiivseks vabaõhutreenimiseks ja vaba aja veetmiseks, muutub antud piirkond veelgi funktsionaalsemaks. Koos saame kujundada kaasavamaid hoiakuid! Projekti teostamise kaudu paraneb elukvaliteet kogu Tartus kui aktiivses linnas. Lisatud projektikirjeldus ja eelarve: https://www.volis.ee/gvolis/osale/view/243?filter=&ettepanek=28603&kid=14833	Idee jääb kaasavasse eelarvesse.

<p>Tartu Parkuuri Park Ettepaneku esitaja: Kristen Roose Eeldatav maksumus: 75 000 €</p>	<p>Tartusse peaksime rajama parkuuri ehk vabajooksu pargi. Parkuur on liikumiskunst, mille põhimõte on kiire vahemaa läbimine, kasutades oma teele ettejäädavaid takistusi samal ajal enda füüsisist treenides. Park looks võimaluse parkuurijatele treenida selleks mõeldud kohas. Praeguse seisuga on nad tõrjutud ohtlikele tänavatele ning mahajäetud garaažide juurde. Olukord on kahetsusväärne – paljud noored on saanud suuri vigastusi kukkudes katustelt või ronides mööda selleks mitte ettenähtud ehitisi Tartu linnas. Parkuurijatel ei ole kohta, kus harrastada spordiala, mis neile meeldib. Samuti on sellest kasu ka teistel, kes harrastavad väljas treenimist (<i>street workout</i>, võimlejad jne). Võimalus kasutada parki ka <i>slackline</i> harrastamiseks. <i>Park tooks Tartu linna Euroopas ja Baltikumis pildile, kuna planeeritav rajatis oleks üks Euroopa suurimaid parke</i>. Suur park meelitaks Tartusse välisparkuurijaid ning arvatavasti ka suuremaid parkuuri võistlusi, mis omakorda toovad tulu Tartu linnale. Koos suuremate üritustega saabuksid pealtvaatajad, kes kasvatavad Tartu majandust. Pargis saavad hakata treenerid trenne läbi viima. Park kutsub noored umbsetest tubadest välja liikuma! Vahetus läheduses on 2 kooli ning suur jalgpalliplats, mis tähendab, et pargil peaks olema kasutajaid palju. Noored saavad soojemate ilmade korral vahetunnid parkuuripargis mööda saata. Rõhutan, et park ei ole mitte ainult noorte jaoks, vaid ka vanematele inimestele ning lastele. Praeguse seisuga on Pargid Tallinnas ja Viljandis, kuid meil on võimalus õppida nende vigadest ja teha parem park. Lisatud fotomaterjali: https://www.volis.ee/gvolis/osale/view/243?filter=&ettepanek=28536&kid=14833</p>	<p>Idee jääb kaasavasse eelarvesse, kuid täpsustada tuleks ideekirjeldust, kuna kaasava eelarve summa eest ei saa kardetavasti teha Euroopa suurimat parkuuriparki nagu idee autor pakub. Võiks arvestada tootjate pakutavate valmislahendustega, mis mahuvad kaasava eelarve piiridesse.</p>
<p>Raja pargi laste mänguväljak Ettepaneku esitaja: Margus Kukk</p>	<p>Raja tänava terviserada on inimeste seas väga populaarne looduses viibimise ja sportimise ala. Seni on linna panustanud sportimisatraktsioonidele, kus saab aktiivselt looduses spordiga tegeleda. Ettepanek on panustada laste vabas õhus mängimisvõimalustele, luues Raja tänava parki laste mänguväljak. Sees soodustaks, et sportivad vanemad võtaksid loodusesse kaasa lapsed, kes saavad veeta lapsevanema sportimise ajal aega mänguväljakul.</p>	<p>Idee jääb kaasavasse eelarvesse. Võiks täpsustada sõnastust ja pigem näha pargis ette laste sportimiselemendid (ronimine, osavus), mis sobituks hästi ka sealse terviseraja ideega.</p>
<p>Spordiväljak Ettepaneku esitaja: Hopfeldt Tarmo</p>	<p>Tartu Descartes ja Tartu Hansa kooli ees oleva spordiväljaku seisukord on rohkem kui vilets, tõsine sügav nõukaaeg. Oleks aeg selle alaga midagi ette võtta, et meie tulevased noored saaksid kaasaegsel spordiväljakul ennast treenida. Seal lähedal on ka 2 lasteaeda, ehk leiavad ka nemad seal kasutusala, kui seal miskit ilusaks teha.</p>	<p>Idee jääb kaasavasse eelarvesse.</p>
<p>Variku Kooli</p>	<p>Variku Kooli korvpalliväljakud vajaksid renoveerimist, kuna ümberkaudsed sportimise</p>	<p>Idee jääb kaasavasse eelarvesse. Kuigi</p>

<p>korvpalliväljakute renoveerimine Ettepaneku esitaja: Mattias Hint Eeldatav maksumus: 35 000 €</p>	<p>ja vaba aja veetmise võimalused on piiratud. Ka üldine korvpalliväljakute seis Tartus on kesine. Antud väljakuid kasutaksid Variku, Ropka kui ka kaugemalt tulnud linnaelanikud, lisaks leiaksid kasutust väljakud Variku Kooli tundides. Eelkõige vajaks amortiseerunud väljak uut asfaltkatet ning korvikonstruksioonide ning korvide väljavahetamist või renoveerimist ning pinkide ja prügikastide paigaldamist. Töö maht ei ole suur ning teostus keeruline, samal ajal võidaks sellest paljud Tartu elanikud.</p> <p>Kahe korvpalliväljaku renoveerimine:</p> <ul style="list-style-type: none"> *Uus asfalt koos või ilma pindmise katteta ning märgistusega *Korvikonstruksioonide väljavahetamine või renoveerimine *Korvilaudade ja -rõngaste väljavahetamine või renoveerimine *Pinkide ja prügikastide paigaldus <p>Kurb on vaadata, kuidas järjekordne korvpalliväljak muutub parkimisplatsiks, trend peaks olema vastupidine! Lisatud fotosid olemasolevast olukorrast: https://www.volis.ee/gvolis/osale/view/243?filter=&ettepanek=28604&kid=14833</p>	<p>lähiaastatel on tulemas Variku kooli kapitaalremont, siis see ei sega korvpalliväljakute korrastamist. Vajadus on olemas.</p>
<p>Mart Reiniku Kooli õueala muutmine liikumist ja õues õppimist soodustavaks Ettepaneku esitaja: Kristi Terep Eeldatav maksumus: 75 000 €</p>	<p>MRK koolipere koostöös kogukonnaga soovib muuta kooli õueala turvaliseks liikumist soodustavaks keskkonnaks. Kool osales TÜ pilootprojektis "Liikuma kutsuv kool - laste ja noorte liikumisprogrammi arendamine", milles ülikooli teadlased koos koolidega otsivad lahendusi, kuidas suurendada õpilaste (ja õpetajate) liikumisaktiivsust vahetundides ning millised oleks aktiivsed tegevused enne ja pärast kooli. Tänu pilootprojektile on valminud ideekavand, milles on arvesse võetud laste ettepanekud. See ideekavand jäi lapsevanematele hinge kriipima ning soov selle teostumist lähitulevikus näha, on pannud meid erinevaid võimalusi otsima ja koolile abikätt ulatama.</p> <p>Turvalisus</p> <p>Ideekavandis on kirjeldatud tegevused ja vahendid kogu õueala ulatuses, haarates nii kahe koolimaja vahelise ala ja hetkel täiesti kasutuna seisva haljasriba Riia tänava ja spordiväljaku vahel. Lisaks aktiivsust tõstetavatele vahenditele/aladele, on väga oluline ka turvalisus. Kooli asukohast tulenevalt on laste õues liikumisel palju riske (Riia maantee, reguleerimata parklad). Luues võimalused laste turvaliseks liikumiseks õuealal, saavad lapsed vahetundides õue minna. Projektile loovad lisandväärtust erinevad õuesõppe võimalused, mis seni puuduvad.</p>	<p>Idee jääb kaasavasse eelarvesse. Tuleks täpsemalt kirjeldada, mida saab teha 75 000 euro eest, kuna kogu kirjeldatud tervikkontseptsiooni ei saa korraga ellu viia (nagu ka autorid ise kirjeldavad).</p>

	<p>Kuna kogu projekt oleks kaasava eelarve kontekstis liialt kulukas, on seda projekti võimalik realiseerida mitmes etapis, jättes kõigepealt välja ronimis/seiklusraja nn haljasribal. Samas on antud rahaga võimalik luua turvaline ala, et lapsed saaksid üldse ilma õpetaja valveta õue minna.</p> <p>Avatud kõigile</p> <p>Õueala korrastamisest võidaksid otseselt eelkõige kooli ligemale 1000 last. Lisaks saaks projekti realiseerumisel piirkonda kõigile avatud liikumist soodustav keskkond, mille aktiivsete kasutajatena näeme ümberkaudseid elanikke, kõrvalasetsevaid lastehoide ja –keskuseid. Moodustaksime koos Aparaaditehasega sünergilise terviku, kus loovus, ettevõtlikkus ja aktiivne perekeskne eluviis saavad ühendatud.</p> <p>Oleme vanematena õnnelikud, et meiega koos unistab ideekavandi reaalsuseks muutumist ka kool koos õpetajate ja lastega. Seepärast oleme antud kaasava eelarve projekti kaasanud kooli inimeseõpetuse ja kehalise kasvatus õpetaja ning õpilasesinduse esindaja, kes on projekti teostamisel ühenduslüliks kooli ja vanemate vahel. Usume, et see projekt aitab tugevdada kooli ja kodu koostööd ning annab võimaluse ka edaspidi reaalseteks tegudeks antud eesmärgi täieliku saavutamise nimel.</p> <p>Joonis: https://www.volis.ee/gvolis/osale/view/243?ettepanek=28553&kid=14833</p>	
<p>Tartu "Südame" operatsioon Eeldatav maksumus: 75 000€ Kaarel Svätski ja Carmen Kirst</p>	<p>Wikipedia andmetel asub Suudlevate tudengite purskkaev oma kohal 1948. aastast, mil Tartu Linna Tööraha Saadikute Nõukogu Täitevkomitee esimehe (täna sees mõistes linnapea) Bronislav Vorse korralduse ja kavandi järgi see üleöö rajati. (https://et.wikipedia.org/wiki/Suudlevad_tudengid_(purskkaev)#Ehitus)</p> <p>Täna sees Suudlevate tudengite purskkaevu asukohal ei ole erilist ajaloolist ega ruumilist väärtust. Oleme olukorras, kus Raekoja platsist võib kiiruga läbi tõtata nõnda, et ei pane imelist vaatamisväärsust tähelegi. Purskkaev ei ole täna sees mõttes ei maamärk ega ka kokkusaamise koht. See ei ole koht, kus inimesed peatuvad, istuvad, sotsialiseeruvad ning ümbrust naudivad. Purskkaev on vaadetest välja lõigatud, ainuke avatud vaade on Kaarsilla poolt. Kuid see ei pea nii olema. Lahendus, et muuta purskkaev Suudlevad tudengid tõeliseks vaatamisväärtuseks, maamärgiks ja Tartu linna sümboliks ning südameks, on väga lihtne - tuleb teha vaid kerge „Südame“ operatsioon.</p> <p>Peame Suudlevaid tudengeid ainult natuke liigutama. Mõned meetrid rohkem</p>	<p>Idee jääb kaasavast eelarvest välja, kuna see ületab rahaliselt ja ajaliselt kaasavas eelarves ettenähtud võimalusi. Samuti ei pea eksperdid purskkaevu nihutamist põhjendatuks.</p>

	<p>tänavate ristumiskohta. (skeemid ja vaated lisa failidena kaasas) Sellest ideest saavad osa kõik Tartu inimesed, nii noored kui vanad. Kõik, kelle teekond läbib Raekoja platsi. Sellest saavad osa kõik ettevõtted, mis paiknevad Raekoja platsi läheduses, kuna uus lahendus meelitab platsile palju inimesi ja seega ka uusi kliente. Erilist kasu toob uudne lahendus platsi „ebapopulaarsele“ küljele (Raekoja hoone eest vaadates paremat kätt jääv pool).</p> <p>Purskkaevu asukoha muutmine lööb jalakäijate trajektoori sassi ning paneb mõtlema ja vaatama igas suunas. Antud aktsioon avaldab mõju nii välis- kui ka siseturismile – kes ei tahaks näha, kuidas toimub purskkaevu liigutamine, missugune on lõpptulemus ja kuidas linnaruum muutub.</p> <p>Linnaruumi dünaamika muutub 100% ning antud aktsiooni mõju linnaruumile on üüratu. Inimeste liikumine muutub vähem kiirustavaks, purskkaevu ümbrusest saab populaarne kokkusaamise koht, kuhu jäädakse pikemalt istuma, jutustama, mängima ning ümbrust nautima. Võib-olla meelitame isegi lähedal asuvatest kaubanduskeskustest noored välja päikse kätte!</p> <p>Originaalsus on antud idee märksõna. Me muudame lihtsate vahenditega linnaruumi paremaks, atraktiivsemaks ning inimsõbralikumaks.</p> <p>Kogukonna koostöö soosimine paraneb Tartu mõistes kõige laiemas tähenduses. Terve Tartu võidab sellest, nii inimeste liikumise, ettevõtluse kui ka turismi seisukohast.</p> <p>Aktiivsus suureneb - kujutage ette kõiki neid mängivaid lapsi ja kilkavaid noori ümber purskkaevu, nautimas üksteise seltskonda ning ümbritsevat imelist Tartu linna.</p> <p>Tuleb lõpetada Tartu kõige tähtsama sümboli peitmine ning hoopis panna see rahva ja linna huvides tööle! Tuleb anda Suudlevatele tudengitele võimalus särada ja kutsuda kokku kõiki toredaid inimesi! Lisatud põhjalikum kirjeldus ja joonised: https://www.volis.ee/gvolis/osale/view/243?filter=&ettepanek=28598&kid=14833</p>	
<p>Purskkaev ja vedur Ettepaneku esitaja: Harri Mauer Eeldatav maksumus: 30500 €</p>	<p>Teen ettepaneku renoveerida Karu (Tõnissoni ja Kuperjanovi tn. vaheline) pargis asuv purskkaev. Olen enamalt ka sel teemal kirjutanud. Teiseks oleks kena, kui saaks raudtee äärde (Riia tn natuke Vaksali tn. pidi raudteejaama poole) mingi vana veduri sinna. Selleks on seal ka relsid olemas (nagu Haapsalus). Väga vinge oleks.</p>	<p>Karu pargi purskkaev vajaks kindlasti renoveerimist, aga kahjuks ei piisa kaasava eelarve 75 000 eurost selle korda tegemiseks, sest kõik tehnilised süsteemid (v.a vaid karu kuju) vajavad välja vahetamist ja see on tunduvalt kallim.</p>

		Veduri paigaldamine Eesti Raudtee maaalale ei ole ka võimalik ja veduri ostmise koos paigaldamisega ületaks ka eelarve võimalusi.
Tartu vaim õhupallina Ettepaneku esitaja: Külliki Kiviste Eeldatav maksumus: 5000 €	Kuskil kõrgel kohal, näiteks Toomemäel toomkiriku tornide kohal võiks olla õhus suur õhupall, mis on Tartu vaimu kujuline (umbes nagu Urmas Nemvalts seda karikatuurides kujutas). Et võiks öelda et Tartu kohal lehvib Tartu vaim. Ja kui ta on olemas, küll siis tekivad ka traditsioonid, (näiteks Tartu Vaimu austamine või truudusevandumine tudengipäevadel või Tartu linna päevadel). Et oleks midagi, mis on ainult Tartule omane.	Idee jääb kaasavast eelarve välja. See on küll intrigeeriv, aga korraliku lahenduse tegemine, mis oleks ka turvaliselt kinnitatud, ületaks eelarve võimalusi. Lisaks on idee esteetiline väärtus ekspertide hinnangul küsitav.
Müstiline saun Emajõe kaldale Ettepaneku esitaja: Kerttu Kuslap Eeldatav maksumus: 75000 €	Avalik saun Emajõe kaldale. Täna on kahjuks Tartus ainsa avaliku saunana säilinud Anne saun. Samal ajal on suitsusaun UNESCO kultuuripärandi nimistus väärilise koha leidnud. Saunatraditsioonid elustuvad: saunas pakutakse vihtlemise ja koorimise teenust ning sauna mõnused naudib suur hulk inimesi. Ka välismaalastel on saunakultuuri kogemine alati lisanud põhjamaist ja ürgset võrtsi Eestimaa külastamise muljetesse. Mida enam ehitatakse kortermaju, seda vähem on inimestel oma enda saunu. Samuti on ühissaunal hea mõju kogukonna liitmisel, nt kui peale tööd leili võtta, vabas õhkkonnas sotsialiseeruda ja lisaks stressi maandada ning tervist tugevdada. Saun, mis on puuküttega köetud ning ilma kloori lõhnata, on täiesti teist masti kogemus kui nt Aura keskuse sauna külastus. Et säilitada, tutvustada ning mõista sauna kultuuri, võiks meil linnas olla üks avalik puuküttega saun. Saun oleks ehitatud traditsiooniliselt kohalikest looduslikest materjalidest ning suitsusauna laadse müstilisusega. Leiliruum oleks avar, lava mitmetasandiline ja keris suur, et leil tuleks pehme ja jagu pikaks ajaks rohkete saunaliste rõõmuks. Mis teeb sauna eriliseks, on kümbel külmas vees - ehk siis peaks olema võimalus peale leili otse Emajõe kümbelminna. Sauna võib kütta iga päev, näiteks võiks olla meeste saun, naiste saun, lastega saun, lasteta saun, segasaun, vihtlemisaun, regilaulu saun, koorimise saun, pärismust tutvustav saun, krokii joonistamise saun, öösaun, hommikusaun jne. Et saun oleks linnaruumi rikastav ning tekitaks tõelise „vau“ efekti võiks see olla geodeetilise klaaskupli alla ehitatud (geodesic dome). Geodeetiline klaaskuppel	Jääb kaasavast eelarvest välja, kuna korraliku ehitise ja sellega kaasnevate kommunikatsioonide rajamine ei ole teostatav 75 000 euro eest ja ühe aasta jooksul nagu näevad ette kaasava eelarve tingimused.

	<p>tekitab ülemineku linnaruumist saunamaailma, teeniks ühtlasi suure välise eesruumina ja võimaldaks hoida aastaringelt rohelust sauna ümber. Saun on mõeldud eelkõige kohalikele inimestele. Saunal on ühe aasta liikmemaks ning nutika lahendusega süsteem, kuidas saunas käimine lihtsaks, kättesaadavaks ja mugavaks muuta. Pikem kirjeldus: https://www.volis.ee/gvolis/osale/view/243?filter=&ettepanek=28615&kid=14833</p>	
<p>Ratas trossil üle Emajõe Ettepaneku esitaja: Matiss Briedis</p>	<p>Nüüd kui Kaarsild on arvestatavaks ajaks suletud, tekkisid erinevad mõtted, et kuidas veel võiks ületada meie armsat jõge. Teen ettepaneku kohalike ja turistide huvides: jalgratas trossil üle Emajõe, sarnane analoog nagu AHHAAs. See oleks suurepärase võimalus jõe ületamiseks jalakäijatele ja väga atraktiivne turistide meelispaik - Tartu saaks maailmakuulsaks, ja võib-olla tekiks linnale uus sümbol juurde. Ohutuse tagamiseks trossi alla sätiks võrgu, ning rattal pedaalide väntamise asemel võiks olla elektrimootorid. Mõlemal pool jõge võiksid olla instruktorid kes juhendavad ja seletavad kuidas kõik toimib. Ratas töötaks hooajaliselt, ilmastiku tingimustele vastavalt. Kasutamise kord võiks olla pileti alusel, pileti ostuga kinnitab sõitja, et on ohutusreeglitega tutvunud ja järgib neid. Ümber ratas ei saa kukkuda, kuna raskuskese on ratta all, ja kaaluks ~150 kg. Lisatud mõned visuaalid: https://www.volis.ee/gvolis/osale/view/243?filter=&ettepanek=28600&kid=14833</p>	<p>Idee jääb kaasavast eelarvest välja, kuna selle elluviimine ületaks kaasava eelarve rahalisi võimalusi ehk 75 000 eurot.</p>
<p>Kassitoome orgu vabaõhulava Ettepaneku esitaja: Miiia Tuvike</p>	<p>Kassitoome orgu võiks ennistada vabaõhulava. Umbes 50-ndatel aastatel toimusid seal kontserdid ja tantsuõhtud. Miks mitte ka tänapäeval seda kohta ära kasutada. Nõlvadele saaks paigutada pingid, oru põhja lava. Pisiteatritele sobilik paik eksperimentetendusteks. Seal saaks teha ka kõikvõimalike tantsuliikide trenne soojemal ajal. Talvel saaks korraldada näiteks jõulupidusid lastele jne.</p>	<p>Idee jääb kaasavast eelarvest välja, kuna tegemist on riikliku looduskaitsealaga, kuhu sellise ehitise rajamine ei ole võimalik. Lisaks välistaks selle elluviimine ka tartlaste seas traditsiooniks saanud talvise kelgutamise võimaluse.</p>
<p>Lumepargi aastaringne kasutus ürituste korraldamiseks Ettepaneku esitaja: Maie Varkki Eeldatav maksumus:</p>	<p>Et ERM-i ümbruses oleks aktiivne elu, siis oleks lumepargi aastaringne kasutuselevõtt mõttekas. Kui linn toetab, küll siis tuleb häid ideid.</p>	<p>Idee jääb kaasavast eelarvest välja, kuna on linn andnud lumepargi ala rendile OÜ-le Tartu Lumepark, kes on ka mõelnud juba suviste tegevustele. Aprillis toimus karjääris ka tudengite öölaulupidu.</p>

60000 €		
Staadion-esinemisplats Ettepaneku esitaja: VK Rütmiika	Tartusse staadion-esinemisplats, kus saaks pidada liikumispidusid, rahvatantsupidusid, kontserte jm üritusi, mis oleksid suunatud avalikkusele. Seni on meil olemas staadionid, mis on eelkõige mõeldud spordivõistluste (jalgpall) läbiviimiseks ja eeldavad väga kvaliteetse murukatte olemasolu. Staadioni- esinemisala võiks liita ka ehitatava Arena Tartuga (Kasarmu ja Puiestee tänava vahelisel alal on olemas ka linnaplaani kohaselt juba staadion, mis on aga väga, väga halvas olukorras ja täna kasutamata). Staadioni- esinemisplatsi saaks ühildada ka nt. Hipodroomiga jm. välikasutust eeldatavate tegevustega.	Idee jääb kaasavast eelarvest välja, kuna on liialt ebakonkreetne. Ideekirjelduses välja pakutud idee sidumine Arena Tartuga on praegu ka võimatu, sest pole teada, millal selle spordihalli ehitamine Tartusse võiks alata. Jänese 23 asuva staadioni rekonstrueerimiseks ei piisa kaasava eelarve 75 000 eurost.
Paadisadam Vana-Ihastesse Ettepaneku esitaja: Madis Org Eeldatav maksumus: 75 000 €	Veesõidukite vettelaskmise slipi korrastamine ning paadisildade rajamine. Emajõgi on Tartu ehe. Ihaste paadisadam oleks ideaalne vahepunkt, kus saaks nautida ilusat loodust ja korraldada piknikuid, eemal olles suurest linna kärast. Samuti oleks meeldiv kalastajatel oma oskusi proovile panna, sest koht on hea ligipääsuga. Tulevikus võiks ka sadamast uue Ihaste sillani pikendada matkarada. Kaldal on ilus ja suur park kuhu võiks ehitada lihtsad ja tuleohutud lõkkeplatsid grillimiseks (Nagu RMK puhkekohtades).	Idee jääb kaasavasse eelarvesse, kuid sõnastus vajaks pisut täpsustamist, kuna sadama ehitamine ei ole kaasava eelarve raha eest võimalik, kuid slipi korrastamine ja muud tööd on täiesti realsed.
Keardtreppe Sõpruse sillalt jõe äärde Ettepaneku esitaja: Uno Viitkar Eeldatav maksumus: 50 000 €	Uue Ihaste silla pealt saab kohe pärast silla lõppemist minna alla jõe äärde. Selline võimalus võiks olla ka Sõpruse silla Annelinna-poolsel kaldal. Antud hetkel peab Karlovast vastaskaldale jõudmiseks tegema ligi poolekilomeetrise haagi Eedeni juurde, enne kui jõe äärde saab. Treppe peaks olema nii lai, et tõusjad ja laskujad teineteisest mööda pääsevad, seda ka jalgratast kandes. Sel viisil jõe äärde pääsedes võiksid karlovlased tänavaid vältides kesklinna sõita, kasutades kanaliäärseid rattateid. Samamoodi oleks võimalik kanali ümber jooksmas käia, ilma et peaks silla peal liikuma. Sõpruse silla kõnniteed ei ole eriti jalakäija- või jalgratturisõbralikud. Lisaks saab halb ilm kõndija kõrgel sillal alati kätte. Lisatud skeemid: https://www.volis.ee/gvolis/osale/view/243?filter=&ettepanek=28468&kid=14833	Idee jääb kaasavasse eelarvesse.
Taastagem Toomkiriku kaksiktornid aastaks 2030! Ettepaneku esitaja: Ivo Kedus	Kahtlane jah kas päris täpset tõde saamegi enam kunagi keegi teada. Kuid kipun siiski arvama ning uskuma, et loogiliselt võttes ei projekteeri ega ehita samuti keegi ilma katuse või torni/tornideta hoonet. Eriti Meie kliimas ja kohas, tollel kaugel ajal/sajandil algselt mõelduna siiski kirikuks. Mis pidi kõrgel kohal kaugelt ja kaugele kõigile alati kätte paistma. Taastagem Toomkiriku kaksiktornid aastaks 2030. Lisatud pildimaterjali:	Idee jääb kaasavast eelarvest välja, kuna ei mahu ei rahaliselt ega ajaliselt kaasavasse eelarvesse.

	https://www.volis.ee/gvolis/osale/view/243?filter=&ettepanek=28273&kid=14833	
Telefoni-postid Ettepaneku esitaja: Tõnu Valge Eeldatav maksumus: 10000 €	3 telefoni posti Tartu Postimuuseumi ette Rüütli tänavale ... lihtsalt ajaloo-element. Lisatud foto ajaloolisest telefonipostist: https://www.volis.ee/gvolis/osale/view/243?filter=&ettepanek=28420&kid=14833	Kuna Postimuuseum ei asu enam Rüütli tänavas, vaid selle kogud on ERM-is, siis ei ole põhjust ka ajaloolisi telefoniposte Rüütli tänavale paigutada. Idee jääb kaasavast eelarvest välja.
Keskkatlamaja korsten Ettepaneku esitaja: Mall Elbing	Teeme Tartu pariisilikumaks! Keskkatlamaja korstna annaks kujundada pitsiliseks, vaateplatvormidega ja tuledega. Ümbrus võiks olla kultuurikeskuseks, kontserdipaigaks ja puhketsooniks.	Idee jääb kaasavast eelarvest välja, kuna tegemist on eraettevõttele kuuluva objektiga, millele on pealegi väljastatud lammutusluba. Millal ja kas üldse protsess lammutamiseni võiks jõuda, ei oska öelda. Samas on väljapakutud idee ka teostumas, kuna ettevõtte SprayPrinter, keskkatlamaja omanik Fortum Tartu ja tänavakunstifestival Stencibility plaanivad juba peagi korstna kaunistamise töödega alustada. Seda tehakse Tartu tänavakunstifestivali Stencibility raames 12.–18. juunil 2017. http://sprayprinter.com/static/html/sketch_contest.html ja http://www.stencibility.eu/festival-2017
Tartu televisioonimast Ettepaneku esitaja: Vallo Vennola Eeldatav maksumus: 60 000 €	Mis oleks, kui teeks Tartu televisioonimastist samasuguse maamärgi nagu see on Eiffeli torn Pariisis? Kataks masti leed-tuledega, mida saab vastavalt vajadusele panna muutma värve. Näiteks lipupäevad jms sinine-must-valge jne. Kuna enamuse ajast on Eestis niikuinii pime aeg ja televisioonimast juba väga kaugelt Tartusse lähenedes nähtav, annaks see Tartule visuaalses plaanis väga palju juurde, mis ei jääks kindlasti tähelepanuta ei kohalikus ega kindlasti ka välismeedias. See omakorda tähendab rohkem tähelepanu ja turiste jne.	Idee jääb kaasavast eelarvest välja, kuna tegemist ei ole linna omandiga ja kuigi idee puhul võib rääkida teatavast positiivsest mõjust linnakeskkonnale, on selle ettepanekute realiseerimise eelduseks omaniku nõusolek. Teiste isikute omandit käsitlevaid ettepanekuid, kui need vastavad kaasava eelarve põhimõtetele, on võimalik realiseerida vaid omaniku teadmisel ja nõusolekul.

<p>Tartu linna uisuväljakud Ettepaneku esitaja: Katrin Vask/Tiigi seltsimaja Eeldatav maksumus: 75 000 €</p>	<p>Tartu linna uisuväljakute, mis saavad asuma Tamme staadionil, Annelinnas, Tähtvere spordipargis ning Kesklinnas (Raekoja platsil) vajaliku tehnika soetamine. Tehnika koosneb traktorist, mida saab multifunktsionaalselt kasutada ning jäämasinast. Uisuväljakute rajamise eesmärgiks on uute sportimis- ning vaba aja veetmise võimaluste loomine ning tervislike eluviiside populariseerimine. Põhjamaades on taolised uisuväljakud väga populaarsed ning leiavad laialdast kasutust.</p>	<p>Idee jääb kaasavasse eelarvesse.</p>
<p>Koerte jalutus- ja mänguplats Supilinna/Tähtvere piirkonda Ettepaneku esitaja: Reelika Mitrovski</p>	<p>Supilinna või Tähtvere piirkonda koerte jalutus- ja mänguplatsi rajamine. Plats peaks olema turvaliselt piiratud, et neljajalgseid saaksid vabalt joosta. Platsil peaks olema prügikastid (kile)kottidega ning istepingid.</p>	<p>Jääb kaasavast eelarvest välja, kuna 2017. aastal juba rajatakse antud piirkonda koerte jalutusplats.</p>
<p>Nähtavad kellad linnaruumis Ettepaneku esitaja: Liisa-Kai Pihlak Eeldatav maksumus: 40 000 €</p>	<p>Palun paigaldada suured kaugele nähtavad linnakellad, kui aega mõõtvad ja linnas liikujate aega jagavad mõõdupuud ja ka hea mõte, kuidas aega kasutada. Pakun linnakellade kohtadena lisaks raekoja kellale veel Riia mäge, Vanemuise mäge, Narva mäge, Rüütli tänavat, Turuhoone välist ala, turuplatsi ja mitmeid mahukaid parkimisplatse. Toetan ka Tillemanni kella asukoha taastamist. Ikka on hea, kui tõstad pilgu, et näha, kui palju veel aega on. Pole vaja sobrada ninapidi nutikas.</p>	<p>Ideed jäävad kaasavasse eelarvesse. Ekspertkomisjoni ettepanek on kaks kellade ettepanekut liita. Ideede autorid on liitmisettepanekuga nõus. Idee võiks kanda pealkirja „Kellad Tartu linna avalikus ruumis“</p>
<p>Tillemanni kella taastamine Ettepaneku esitaja: Kaia Leht Eeldatav maksumus: 3000 €</p>	<p>Enne Teist maailmasõda oli Tartu kesklinnas üks legendaarne ja armastatud paik, kus määrati kohtumisi ja mida teadis igaüks – see oli Promenaadi ja Uueturu tänavate nurk, kuhu 1912. aastal paigaldati Tillemanni kell. Tillemanni kellasepatööstus asutati 1880 Ed Kiwastiku poolt Raekoja tänaval, kust see 1896 viidi üle Promenaadi tänavale. 1905 andis Kiwastik tööstuse üle H. Tillemannile, kelle juhtimisel äri arenes Tartu suuremaks kellasepatööstuseks. 1920 suri H. Tillemann ja tööstust asus siitpeale juhtima poeg. Peale muu olid äri hooldamisel ja järelevalve all ülikooli asutuste ajanäitajad, ka raekoja kell. 1937. a läks firma pankrotti, äri likvideeriti ja äriruumid läksid üle kullassepaärile. Vahepeal seisma jäänud ja maha võetud Tillemanni kell kinnitati linnarahva röömuks taas majaseinale ja pandi tööle. 1941 suvel hävis kahuritules suurem osa Uueturu ja Promenaadi tänavate ja nende ümbruse hoonetest, sealhulgas ka Promenaadi 11.</p>	

	<p>Pärast lahingute lõppu 1941 juulis otsis linnavalitsus võimalust, et hävinud Tillemanni kella asemel oleks linnaelanikel siiski võimalus õiget kellaaega teada saada (Raekoja kell oli samuti ajutiselt rivist väljas) ning selline suur kell paigutati Ülikooli tänavale Akadeemilise Kooperatiivi aknale.</p> <p>Kindlasti ei ole tänapäeval kellaaja teavitamine ühes kesklinnas enam elulise tähtsusega (või siiski on?), kuid ühe suure kella paigutamine Tillemanni kella endise asupaiga lähedusse võiks saada omapäraseks mälestusmärgiks kunagise hävinud Tartu südalinnale ja paljude jaoks nii olulise Promenaadile, mida nõukogude ajal enam ei taastatud. Ilukirjanduseski on leidnud see tänavanurk ja Tillemanni kell sageli mainimist. Kui oluliseks peavad tartlased sellise funktsionaalse mälestise taastamist, ühtaegu nii sentimentaalset kui pragmaatilist väärtust arvesse võttes?</p>	
<p>Kunstimuuseumi ja raamatukogu ühishoone arhitektuurikonkurss Ettepaneku esitaja: Lemmit Kaplinski Eeldatav maksumus: 75000 €</p>	<p>2011 toimus arhitektuurikonkurss uue ühishoone loomiseks Tartu Kunstimuuseumi ja Tartu linnaraamatukogu tarbeks Magistri tänavale. Kuigi erinevatel põhjustel ei teostunud idee tollal ja seelses asukohas, ei ole vajadus tänapäevase keskuse loomise vastu kadunud. Koos uute arendustega linna servades on muutunud senisest veelgi olulisemaks külastajale avatud ruumi arendamine südalinnas. Tartu kehtiva üldplaneeringu järgi on eraldatud ühiskondlike hoonete jaoks maa-ala Poe, Küüni, Vabaduse Puiestee ja Uueturu tänavate vahel. Tartu kaasava eelarve vahenditega saab korraldada tõsiseltvõetava rahvusvahelise arhitektuurivõistluse sellele alale uue hoone projekteerimiseks Tartu Kunstimuuseumi ning sõltuvalt aruteludest, mis võiksid toimuda kaasava eelarve protsessi jooksul, veel näiteks Tartu linnaraamatukogu ja Tartu linnamuuseumi tarbeks. Arhitektuurikonkurss oleks esimeseks sammuks ja linnapoolseks lubaduseks seoses kandideerimisega Euroopa Kultuuripealinnaks aastaks 2024.</p>	<p>Idee jääb kaasavast eelarvest välja, sest sellise idee realiseerimise eelduseks oleks linna ja riigi ühine otsus kunstimuuseumi ja raamatukogu ühishoone rajamiseks. Pärast 2011. a toimunud arhitektuurikonkurssi on kultuuriministerium linnale edastanud oma seisukoha, et riik ei ole ühishoone ehitamises osalemisest huvitatud. Ei ole mõistlik korraldada arhitektuurikonkurssi, kui puuduvad siduvad kokkulepped konkursi tulemuste realiseerimise kohta. Samas tuleb silmas pidada, et ala hoonestamiseks on vajalik detailplaneeringu koostamine. Võimalikud ehitusmahud selguvad planeerimise käigus. Alles ehitusõiguse määramise käigus on võimalik arhitektuurikonkurss sisuliselt läbi viia. Arhitektuurikonkurssi iseseisvalt ei saa käsitleda ka investeeringuna.</p>

<p>Eesti trüki- ja paberimuuseumi uus ekspositsioon Ettepaneku esitaja: Lemmit Kaplinski Eeldatav maksumus: 75 000 eurot</p>	<p>Eesti trüki- ja paberimuuseum on Tartus tegutsev ja entusiastmist sündinud muuseum-studio, mis pakub avastamise ja tegemise rõõmu erinevates vanustes külastajatele. Tegemist on töötava muuseumiga, kus trükitakse plakateid ja postkaarte, paberiköögis valmistatakse käsitööpaberit ja köitekojas ömmeldakse kokku raamatuid ja märkmikke. Tegemist on ainsa trükikunstile pühendatud muuseumiga terves regioonis ning meie kogudes on mitmeid Eestis ainulaadseid seadmeid. Lisainfot leiad www.trykimuuseum.ee</p> <p>Muuseumi külastavad tihti lasteaiagrupid ja kooliklassid, kellele tutvustame trükikunsti ajalugu ning anname alati võimaluse ka ise kätt proovida. Töötubasid korraldame ka täiskasvanutele, kõik trükikunsti huvilised leiavad aga kindlasti inspiratsiooni vanade masinate väljapanekust, meie giidide selgitustest ja erinevatest trükikunstialastes näitustest muuseumi Rõdugaleriis.</p> <p>Kahjuks ei ole veel paljud meie seadmed töökorras ning me ei valmista pressidega trükiseid kaugeltki mitte iga päev. Seega ei ole külastuskogemus nii põhjalik, kui ta võiks olla ning tihti jäävad näitamata mitmed just huvitavamad ja keerukamad seadmed ja töövõtted. Et pakkuda külastajatel võimalikult terviklikku ülevaadet, soovime restaureerida veel enam seadmeid ning valmistada ülevaate- ja õppevideod erinevatest seadmetest ja tehnikatest. Nii saaksime pakkuda sisukamaid elamusi nii turistidele kui põhjalikumaid haridusprogramme koolidele. Kokkuvõtvalt loodame leida kaasavast eelarvest toetust eksponaatide restaureerimiseks, selgitavate ja õppevideote valmistamiseks ning muuseumikogude mitmekülgsest läbimõeldud esitamiseks muude vahenditega.</p> <p>Lisatud fotosid: https://www.volis.ee/gvolis/osale/view/243?filter=&ettepanek=28605&kid=14833</p>	<p>Idee jääb kaasavast eelarvest välja, kuna ei vasta kaasava eelarve tingimustele. Selle ettepaneku puhul on täitmata nõue, et tegemist peab olema Tartu linnaga seotud investeringuobjektiga, mis peab olema avalikus kasutuses.</p> <p>Muuseumiekspositsiooni kui tervikut võib küll mõõndustega vaadelda investeringuobjektina, kuid täitmata on nõue, et see oleks avalikus (igaühe) kasutuses. Eramuuseumi ekspositsioon ei ole avalikus kasutuses.</p> <p>Kui võrrelda seda ettepanekut aparaaditehase õue korrastamisega, siis aparaaditehase puhul on tegemist selgelt avaliku ruumiga, mida igaüks saab kasutada.</p>
<p>Pakendivaba pood Paljas Pala ja asjade raamatukogu KUUR Ettepaneku esitajad: Helin Haga, Katrin Saage, Silver Smeljanski Eeldatav maksumus:</p>	<p>Tänapäeval on kodud linnades tihti isoleeritud naabritest ning puudub tugev kogukonna tunne. See soodustab ka ületarbimist ning vähest koostööd. Meie idee on luua Tartusse koostööd, jagamist ja säästlikku eluviisi toetav kogukondlik ettevõtmine, mille raames loome asjade raamatukogu KUUR ning toome Tartusse kauaoodatud pakendivaba poe Paljas Pala, mis avati eelmisel aastal Pärnus. Koostöö eesmärgiks on, et tartlastel tekiks vähem prügi ja Tartu linn oleks puhtam. Paljas Pala on pood, mis päästab maailma väikeste sammude haava. Pood müüb pakendamata kujul nii toidukaupa, kosmeetikat kui ka kodutarbeid. Lisaks on oluline,</p>	<p>Idee jääb kaasavast eelarvest välja, kuna poe Paljas Pala näol on tegemist eraettevõtlusega, mille toetamine ei sobitu kaasava eelarve põhimõtetega. Asjade raamatukogu KUUR hakkab ideekirjelduse järgi paiknema samal pinnal.</p>

75 000 €	<p>et poes müüdav kaup oleks kodumaine ja kohalik.</p> <p>Asjade raamatukogu on maailmas levinud jagamismajanduse mudel, mis on Eestis vähetuntud. Asjade raamatukogu põhiideeks on olla kogukondlikuks laenutuskeskuseks, kust saab ajutiselt ja sümboolse tasu eest laenuks võtta erinevaid esemeid, mida peaks muidu endale ostma. Lisaks väärtustab asjade raamatukogu kogukondlikku läbikäimist (sh esemete kasutustöötubade korraldamise abil) ning kuna esemed jõuavad laenutuspunkti reeglina annetustena, toetab see ka kogukonnamentaliteeti.</p> <p>KUUR ja Paljas Pala on planeeritud rajada Tartusse ühele pinnale, ühte Tartu elamurajooni. Eelistatult saab see asuma aiaga krundil. Ühisel jõul vähendame Tartus ületarbimist ja tekitame tugevama, säästlikku eluviisi toetava kogukonna.</p>	
Ligipääsetavus Ettepaneku esitaja: Ille Helme	<p>Kõigile - nii lapsevankriga liikujale, kepi või rollaatori kasutajale ja ratastoolis istujale. Töökoht inimesele, kes hoolitseb (uute kui parandab vanade) ehitiste ja rajatiste ligipääsetavuse eest. Ei ühtegi maja üle kolme korruse pole enam ilma liftita, ei ühtegi tänavakõrgendust, mida ei saa ületada. Trahv, kui rikutakse. Käib enne iga linna ehituse vastuvõtmist veendumas oma silmaga ja teeb kontrolli. Tema poole saab pöörduda ligipääsetavuse probleemi lahendamiseks. Uksed, mis pole automaatselt avanevad, nende klahvid, et vajutades avaneksid.</p>	Idee jääb kaasavast eelarvest välja, kuna ei vasta kaasava eelarve tingimustele. Töökohta loomine ei ole investeeringuobjekt.
Riiklik 30 inimesega üürimaja, kus elaksid 10 füüsilise puudega inimest omades korterites ei puudega inimeste keskel Ettepaneku esitaja: Ille Helme	<p>Selles kortermajas oleks ka abistajate tööruumid ja suur tuba ühisteks kogunemisteks/tegelemiseks. Abistajad käiksid kutsumise peale puudega inimesi tarbe tülles abistamas nende kodus 24h/päev. Tartus on puuetega inimeste iseseisev elamise olukord tõesti kehv võrreldes muu Eestiga. Oleks aeg jõuda uude aastatuhandesse.</p>	Idee jääb kaasavast eelarvest välja, kuna ei ole teostatav kaasava eelarve 75 000 euro eest.